UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi, Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

II. Factum Oenipontanum discutitur, propositiones ex eo deductæ refelluntur, & contextæ ex his argumentationes dissolvuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-94565

Visual Library

CAPUT II.

Factum Oenipontanum diſcutitur, propoſitiones ex eo deductæ refelluntur, & contextæ ex his argumentationes diſſolvuntur.

ANtequam ad propoſitum factum veniam, unum præmitto, quod habes *pag. 25. & 26.* ſcilicet, *Imperatorum conniventia, Romani Pontificis Sacerdotium in politicum principalem evaſiſſe, eundem Romanum Pontificem in omnibus juribus mundanis, Imperatori ſubditum eſſe, ut Chriſtus in terris ſubditus fuerat; ac proinde à legibus Imperatoriis minimè exemptum; Pontificalis dignitatis apicem Imperatoriæ ineſſe: neſciri, qua poteſtate Valerianum Magnum Papa in carcerem detrudi juſſerit*: diſtrahor in partes, Atheophile, nempe dum hæc à te ſcripta attentiùs pondero, hæreticum, aut certè ſchiſmaticum audire mihi videor: ſunt enim hæ ſchiſmaticorum voces, quæ à Græcis primùm ortum duxerunt, ac deinde per Henricos, Fridericos, Ludovicos Bavaros ad Wiclephum, Huſſitas, & tandem ad Lutheranos & Calviniſtas, quibus etiam alios Novatores addere poſſumus, tranſmiſſæ fuerunt: Quòd enim Romanum Pontificem Eccleſiæ viſibile caput, & Chriſti Vicarium Cæſareis legibus ſubjicias, eique deneges poteſtatem rebellem fraterculum in ordinem redigendi, ſchiſmaticum eſt; quòd Imperatoriæ dignitati Pontificiam ineſſe dicas, alludens haud dubiè ad Cæſares antiquos idololatras, qui ſimul etiam ſummi Pontifices erant, impium; quòd ipſum Chriſtum, Regem Regum, & Dominum dominantium Imperatori ſubditum fuiſſe ſcribas, blaſphemum eſſe, nullus Catholicus negat; inde igitur hæreticum te reputo, aliunde verò tranſfugam & apoſtatam; ſed bonus ſum, utrumque facilè conciliari poteſt, ſi dicamus, te ſimul hæreticum & transfugam eſſe: non defuit, qui crediderit, ipſum Valerianum hujus libelli famoſi auctorem eſſe, cum ſimilem ſtylum habeat, eundemque præſentem ratiocinii modum; ſed vix hoc mihi perſuaſerim, quamquam cæco furori, & odio inveterato nihil non tribui poteſt; ſed ad factum Oenipontanum orationem converto.

Scribis, Sereniſſimum Archiducem Leopoldum, Jeſuitarum impulſu omnibus ſuis familiaribus & aulicis edixiſſe, ut non aliis, quàm Jeſuitis Confeſſariis uterentur; cùm autem nonnulli ex præcipuis, aulicis, tam grave jugum ægerrimè & indigniſſimè ferrent; & cùm Archidux alia pejora timeret, imperium in conſilium mutavit, ſignificans, ſibi gratum fore, ſi Jeſuitas illi potiùs quàm alios conſcientiæ ſuæ arbitros eligerent. Apud alios Principes Societas in id unum omni ope & operâ enititur; unus [illegible] Viennæ innumeros ferè omnis generis & Ordinis mancipavit; in id etiam alibi Jeſuitæ pro viribus incumbunt.

Ante omnia, factum illud Oenipontanum pernego, quod ſanè tibi probandum erat: teſtem appellas omni, ais, expectatione majorem, Gaſparum Scioppium: itane verò Scioppium contra Jeſuitas, hunc teſtem præ cæteris excipio, utpote publicum Societatis, & privatum omnium bonorum hoſtem; an hoc tibi fortè latebat Atheophile? eodem jure Scandrockium, Anticotonum, Theatri Jeſuitici auctorem, aliosque ejuſdem furfuris Scriptores, qui libellos famoſos contra Jeſuitas ſcripſerunt, citare poteras: prædicti verò facti falſitatem innumeris & authenticis teſtimoniis, ſupra laudatus Albertus in Lydio lapide demonſtravit.

Sed demus, Sereniſſimum Archiducem hoc ipſum, quod dicis, indixiſſe, nego interveniſſe Jeſuitarum impulſum, vel acceſſiſſe inſtantiam; quomodo id probas? Scioppius, inquis, hoc atteſtatur; ſed hic homo ubi de Jeſuitis ſermonem inſtituit, totus in maligno poſitus eſt, & juxta atque Valerianus ſui minimè compos: quare niſi alium teſtem adducas, cauſa cades, & infamis audies impoſtor. Demus tamen, tui gratia; ne omnem egregiis tuis argumentationibus materiam ſubducamus; demus, inquam, Sereniſſimum Archiducem Jeſuitarum conſilio & arte inductum fuiſſe, in hoc certè tam grande, tam immane ſcelus eſſe non video, quàm fortè putares; nempe morem illum cunctis rectè ſentientibus valde probari conſtat, ut omnes, qui ſunt ejuſdem familiæ, vel eodem conſcientiæ ſuæ arbitro utantur, vel ejuſdem Ordinis Confeſſario: ſic ferunt varia Religioſorum Ordinum inſtituta, à ſancta Sede approbata; ſic omnes Sanctimoniales ejuſdem Cœnobii; ſic multæ ſæcularium, ut vocant familiæ, non ſine ubere fructu ejuſdem Confeſſarii legem obſervant: nec optima eaque, meo judicio, ratio deſideratur; nempe cùm diverſæ ſint, quibus itur in cælum viæ, diverſæ ſunt etiam vitæ rectè inſtituendæ rationes; ac proinde non eſt dubium, quin diverſi, ut vocant Directores, diverſas etiam præſcribant, quamvis omnes ad eundem finem obtinendum ſpectent; unde multa in eadem familia diſſenſionum, imò & ſcandalorum occaſio; prout enim quiſque inſtitutus & affectus eſt, de ſe ac de aliis cenſet, & naturâ corruptâ duce, eò quiſque facilè fertur, ut quod in ſe laudat, in aliis deſideret, & ea, quæ in ſe deſiderari ſentit, elevet in aliis, & vituperio ducat. Et verò negari non poteſt, quin res non modò incommoda & importuna, verùm etiam excitandis fovendiſque contentionibus apta & idonea futura ſit, ſi in eadem familia alii Thereſianam virtutis Chriſtianæ formam & methodum ineant; Jeſuiticam alii, nonnulli Franciſcanam, hi Dominicanam, Auguſtinianam illi, quidam verò aliam ſingularem, hujus vel illius Parochi, hi quippe ſuas quoque partes agunt in hoc munere. Itaque, quòd Sereniſſimus Archidux ſuis aulicis & familiaribus inſinuarit, rem ſibi gratiſſimam fore, ſi Jeſuitis in via ſpiritus, & chriſtianæ vitæ regendos ſe ipſi, & inſtituendos traderent, quòd Jeſuitæ hoc conſilium probarint, imò ſuggeſſerint, tam grande ſcelus, quàm exaggeras, ab iis admiſſum eſſe non video.

Sed, inquis, hæc ſæva tyrannis eſt animarum, & immanis tortura conſcientiæ, cùm ſummam libertatem res ſacramentalis Confeſſionis poſtulet. Pleniſſima libertas reſtat, niſi enim hanc legem ſubire velis, à Sereniſſimo miſſionem pete, cùm nullum niſi hac lege admittat; idem de Religioſis hominibus, atque adeo de ipſis Monialibus dictum puta; nemo te cogit ad religioſæ vitæ inſtitutum ſuſcipiendum; nemo à te per vim & metum Profeſſionem ſolemnem extorquet, quæ ſi per vim emittatur, irrita manet; ſi tamen volens, & ultrò in Religioſum Ordinem admiſſus fueris, & in eo ritè ac ſponte Profeſſionem emiſeris, nulla certè injuria legum Ordinis obſervantiam exigi à te patieris.

Inde ruunt propoſitiones ex prædicto facto à te deductæ; ſcilicet, quòd Jeſuitæ mentiantur, dum hæc inſinuant Sereniſſimo Archiduci, quòd illum decipiant, ejuſque affectu & probitate abutantur; quòd Sacramentum Confeſſionis privatæ utilitati, & uſui

ſacrilegè accommodent; quòd infamiam concilient aliis Religioſis Ordinibus, & toti ſcandalum aulæ, imò & occaſionem dictum Sacramentum negligendi: nam præterquam quòd præfatæ propoſitiones ſunt à ſubjecto ſuppoſititio, id eſt, in facto chimærico fundatæ, hoc tamen dato & non conceſſo, non mentiuntur, ut ais, utpotè qui rem laudabilem, Sanctorum uſu probatam, & Sedis Apoſtolicæ auctoritate firmatam, Sereniſſimo Principi, ſaltem ut fingis, ſuggeſſerunt, quem ea propter ab iis deceptum fuiſſe nemo dixerit. Jeſuitas, crede mihi, probè noverat optimus Princeps, & hoc ſatis ſolemne eſſe intelligo, ut optimi quique Jeſuitas ſingulari benevolentia complectantur; licèt minimè ignorem, malis cacodæmonis artibus interdum fieri, ut plerique odio illos proſequantur; pro quo, meminerint quæſo illius dicti Paulini: *Si hominibus placerem, ſervus Chriſti non eſſem*; imò & divini hujus oraculi: *Mundus vos odit, quia me priorem odio habuit.* Accedunt æmulorum temerarii conatus, ut mitiſſimè loquar, quos aliquando cæcus furor eò adigit, ut ſuæ conditionis obliti, in blaſphemias inſanas adversùs cælites erumpant, ut ille, qui ex pulpito Jeſuitas recta in cælum via ire poſſe negabat, claudo nimirum duce Ignatio; omitto alias ejuſdem ſpurcitias, ſed Pygmæus Herculem, vaniloquus cælitem, leonem lepus.

Quod deinde ſubdis, falſiſſimum eſt; nec enim Jeſuitæ divinum illud Altaris, & Sacramentorum miniſterium ad ſua privata commoda referunt, ſed ad majorem illius gloriam, cui ſe totos & omnia ſua addixerunt: res notoria eſt, nec te latebat, ex ſacris functionibus, ſeu miniſteriis, nullum ſtipendium ab iis exigi, vel accipi, idque ex primævo inſtituto, quod tamen in aliis non damnant, cùm æquum ſit, illum, qui Altari ſervit, vivere de Altari. Neque hæc parvi momenti res eſt, ut non nemo ſibi fortè perſuaderet, nempe quotidianæ Miſſæ multa centena aureorum millia quotannis importarent; quid ſi, ut nonnulli faciunt, duplicatum ſtipendium exigerent; quid ſi pro expiandis ſacra exhomologeſi peccatis, ſaltem ſponte oblata, pro ſacris concionibus, pro exequiis, pro docendi munere: hæc ſciebas, Atheophile, niſi fortè Garamantas inter vixiſti, ac proinde mero calumniandi ſtudio hæc à te adducta fuerunt.

Quòd autem ſcandalum Aulicis, aliiſque Religioſis infamiam factum illud Oenipontanum conciliarit, inſulſum mendacium eſt; quanquam ſi ſcandalum interceſſit, paſſivum fuit, nullam enim iis injuſtæ offenſionis cauſam Jeſuitæ dederant: non rarò accidit, ut nonnulli, ſaltem ex Aulicis erga Jeſuitas malè affecti fuerint, & ægerrimè tulerint Sereniſſimi Archiducis conſilium; quod certè mirum cuipiam eſſe non debet, cùm in aulis Principum hujuſmodi ſuſurrones nunquam deſiderentur; & ſi quando abſint, impensè à cacodæmone ſuſcitentur. Quod verò dicis de infamia, cæteris Ordinibus Religioſis inde conciliata, inane prorſus eſt; ut enim Jeſuitis infamiæ non vertitur, quòd multi vel funem Minorum, vel cingulum Eremitarum, vel Carmelitarum Scapulare, vel Prædicatorum Roſarium adhibeant, ac ſeſe aliis in via Domini tradant inſtituendos; ita nec hujuſmodi Religioſis infamiæ, aut vitio quiſpiam verterit, quòd aliqui pro ſua inſtitutione Jeſuitarum operâ utantur.

Jam verò expunctis tuis propoſitionibus, omnes tuæ argumentationes pariter corruunt, quas ſcilicet ex iis deducebas: nam dato etiam illo facto, & non conceſſo, Jeſuitæ minimè mentiuntur; imò dato & non conceſſo, quòd Jeſuitæ ſe ad id muneris aptiores eſſe dicant, nullo modo mentiuntur, ſaltem formaliter, ut ajunt, quia fortè hoc ſibi perſuadent; licèt fieri poſſit, ut vano errore ducantur; præterquam quod, dato & non conceſſo, quòd formaliter mentiantur, non tamen ſequitur, ut perperàm inferre voluiſti, hoc mendacio lethalem noxam involvi, cùm ſit levis jactantia; neutrum enim, niſi cum gravi alterius damno conjunctum ſit, mortalem culpam importat: nec inde ſequitur, ut ineptè dicis, aliorum Ordinum infamia; nec aliquo illi jure quæſito privantur; nec eo propter Jeſuitæ dicunt, ſe majore & ampliore juriſdictione pollere, quis enim hoc unquam ſomniavit?

Dato demum & non conceſſo, quòd in hoc Jeſuitæ mortalem culpam admiſerint, an propterea ſequitur, ut perperam affingis, debita illos, & neceſſaria intentione, ut ajunt, adminiſtrandi Sacramenti caruiſſe: primò enim unum vel alterum Sereniſſimo immane illud conſilium inſinuaſſe ſupponis; hi verò ſoli fidelium confeſſiones non excipiunt: ſecundò, quid ſcis, an illos admiſſi delicti pœnituerit? tertiò denique hæreticum dictu eſt, Sacerdotem lethalis noxæ reum, validum Sacramentum non conficere: viden, quò te furor, necnon excæcatæ mentis ineptia cum Valeriano tuo adegerit!

Eodem recidunt aliæ tuæ argumentationes, nimirum quòd Jeſuitæ, dum Sacramentum Pœnitentiæ adminiſtrant, non ſint in gratia, quòd in re gravi Principem decipiant, quòd ad privatam utilitatem, & commodum Sacramento illo utantur, contra majorum decreta, quòd multa fucatæ pietatis exercitia adhibeant ad eundem finem, puta bonæ mortis, ut vocant, communionis generalis, aliaque hujuſmodi, quibus, inquis, deteſtabili conatu omnium animos aucupantur; & hîc attexis fabulam mulierculæ Viennenſis, illiuſque arguti reſponſi, dum eam quidam Jeſuita hortaretur, ut in neſcio quam Sodalitatem admitti curaret; ſed nomen utriuſque taces, ne falſitatis convinci queas; & huc etiam id probè quadrat, de quo *ſuprà*, nimirum *quendam* dixiſſe *cuidam* de *quodam*, &c. Ex his autem manifeſtè deducis, Jeſuitas eſſe hæreticos, vel Atheos, quod ut demonſtres, hoc ſyllogiſmo uteris.

Quiſquis admittere ſolet peccata mortalia, cum modica ſpe emendationis, eſt hæreticus, vel Atheus.

Jeſuitæ admittere ſolent peccata mortalia, cum modica ſpe emendationis.

Jeſuitæ igitur ſunt hæretici, vel Athei.

Egregium ſanè ſyllogiſmum, cujus major juncta atque minor falſa eſt; major quidem, alioquin innumeri eſſent hæretici inter Catholicos, ſi omnes illi, qui ex contractu habitu peccant mortaliter, in hæreticorum album referrentur; eſſetque, quòd multæ negligentiæ ſacri Tribunalis adminiſtros accuſaremus; utpotè qui ſuo munere minimè defuncti, tam multos hæreticos, ſi ea, quæ dicis, vera ſunt, in media Eccleſia liberè & impunè verſari patiuntur: unde vereor, ut Theologicis diſciplinis operam minimè navaris, cùm ea ſcilicet adſtruas, quæ nullus ſanæ mentis Theologus admittat.

Minor etiam tui ſyllogiſmi æquè falſa eſt, ut conſtat ex dictis; imponis enim Jeſuitis palmares calumnias, & inſignis impoſtoris partes agis, dum

ſanctiſſima

Sanctiſſima Catholicæ & Religioſæ pietatis exercitia Jeſuitis vitio vertis, & noxæ lethali; quid enim ſanctius Sodalitatibus, in quibus ſelecti adoleſcentum, & aliorum manipuli, ad ſolidam pietatem, & chriſtianos mores formantur; ac proinde, ut vulgari proverbio fertur, totidem Religioſorum Ordinum ſeminaria eſſe videntur: Communionis generalis & bonæ mortis, ut vocant, illius quidem menſtrua, hujus verò hebdomadaria exercitia, uberes ſanè huc uſque fructus pepererunt, nec quiſquam illa, niſi petulans hæreticus improbet; tu ipſe videris, Atheophile, qui ea tam liberè & ineptè damnas.

Sed malo animo, inquis, Jeſuitæ hujuſmodi exercitia obeunt; quis amabò Deus ex machina, corda hominum ſcrutatur & renes; ſic turpis Aracnes mel in venenum convertit; ita ne verò adeò temerè judicas optimos Dei famulos, qui te dubio procul omni meliores ſunt: aucupantur omnium animos, inquis, deteſtabili conatu; nunquid non Paulus omnibus omnia factus eſt, ut omnes Chriſto lucrifaceret? eò ſpectant Jeſuitarum vota & aucupia; quid enim illis aliud in cælo, & quid aliud ambiunt ſuper terram, niſi animarum ſalutem, & Dei gloriam? & hunc deteſtabilem conatum appellas; ſed ut liberè, & citra convitium dicam ea, quæ contra Jeſuitas ſcripſiſti, nullam fidem apud homines rectè ſentientes, invenêre, ſed potiùs horrorem ac deteſtationem optimis quibuſque incuſſerunt.

Illud demum viris prudentibus conſiderandum relinquo, quàm injurioſus fueris in Sereniſſimum Archiducem, quem ut ignavum pecus à Jeſuitis duci, ac ſeduci, illiuſque ſummam prudentiam toti Orbi Chriſtiano perſpicuam, in errorem induci, ludi ſingularem pietatem, chriſtianum zelum ad offenſionem aliorum, & ſcandala excitanda exeri, falsò aſſeris; immò impium facis, aut mente captum, dum vis ab illo Jeſuitarum hæreſim & atheiſmum non tolerari modò, verùm etiam foveri ac promoveri: ſi hæc Duci terræ, quid amabò Jeſuitis, aliiſque minoris ſortis hominibus?

CAPUT III.

Caramuelis cauſa exponitur, propoſitiones item & argumentationes ex ea deductæ refelluntur.

Illuſtriſſimus Caramuel non modò erga Jeſuitas offenſum animum non gerit, ſed amicum illorum palam agit; nullam autem ab ingenuo Antiſtite diſſimulationem, aut fictionem timeas; is enim rotundè & candidè animi ſui ſenſus expromit, & palam in ore præfert, quod illi medullitùs in corde latet: falſum eſt igitur, quod Jeſuitis temerè imponis; nimirum Illuſtriſſimum Caramuelem ab iis multa paſſum fuiſſe, ejus doctrinam elevatam, & traductam, inuſta vehementis ſuſpicionis nota; Pragenſes Monachos, Jeſuitarum arte, ad rebellionem inductos, & à P. Miller Cæſaris Confeſſario ita defenſos, ut hi cauſam omnino vicerint, & miſer Caramuel non modò ſua Abbatia, ejuſdem Cæſaris auctoritate ejectus, ſed etiam ſolum vertere, & ex tota Germania pedem efferre, Jeſuitarum potentiâ, coactus fuerit; quæ tamen impedire non potuit, ne ad ſacras infulas, Excellentiſſimi Proregis commendatione promoveretur.

Ex his multa deducis, nimirum, quòd Jeſuitæ Caramuelem inſectati ſint; hæreſeos Romæ accuſarint, Monachos contra Prælatum concitarint, armarint, iiſque faverint, illum officio renuntiare coëgerint, ſummam denique illi calamitatem, carcerem perpetuum, & mortem ipſam inferre ſtuduerint; ac proinde, cùm res graviſſima ſit, peccarint mortaliter, idque ex malitia & odio pertinaciter inſito, ſine ullo protſus emendationis ſigno; unde tandem concludis, Jeſuitas hæreticos, vel atheos eſſe; eò ſpectant omnes propoſitiones & argumentationes ex præmiſſo facto à te deductæ.

Huc, quæſo te, accerſe illa omnia, quæ ſuperiore capite contra factum Oenipontanum repoſui; nempe hoc etiam factum falſiſſimum eſt, nec unquam Illuſtriſſimus Caramuel de Jeſuitis conqueſtus fuit, immò quantum à viris fide digniſſimis accepi, optima erga illos voluntate ſemper extitit; præterquam quòd multos ex iis, quos vir ille mihi appellavit, ſingulari benevolentia complectitur, arctioris neceſſitudinis vinculo ſibi devinctos: & verò eo candore eſt Illuſtriſſimus Caramuel, ut cùm tam multa & varia in lucem ediderit, ad infamiam ſibi aſperſam eluendam, hoc ipſum, quod temerè adſtruis, diſſimulare & tacitus concoquere minimè potuiſſet; unde certè ruunt tuæ propoſitiones & argumentationes, cùm ſint à ſubjecto ſuppoſititio.

Sed demus, Jeſuitas, ſcilicet P. Miller Pragenſibus Monachis faviſſe, & ſingulari patrocinio eorum cauſam apud Cæſarem promoviſſe; fieri potuit, ut juſtitia penès illos eſſet; non rarò quippe accidit, ut Monachi ſuis Abbatibus, præſertim aſcititiis, juſtam litem moveant; quidni ergo P. Miller juſtam cauſam tueri, & ſuo illam patrocinio apud Cæſarem promovere jure potuit: ſed Monachi Pragenſes, inquis, per fas & nefas, legitimi Præſulis jugum excuſſerant, & ab eo defecerant, non ſine graviſſimo ſcandalo: nunquam hoc probaſti, & malè ſupponis; ſed demus hoc; P. Miller ſecus ſentire potuit; nulli enim cauſæ, præſertim ſi jura hinc inde crepera ſint & dubia, patroni deſunt, vel Advocati; nec ea propter, opinor, omnes Advocatos noxæ lethalis reos eſſe pronunciabis.

At P. Miller malo animo ſe geſſit, eo duntaxat fine, ut præſtantiſſimum virum deprimeret, hoc enim Jeſuitis ſolemne eſt, ut viros illuſtres præ invidia ferre non poſſint; parum abeſt, quin tibi reponam, Valeriani more; res enim ipſa, & hujus calumniæ atrocitas hoc poſtularet; ſed parco, ne tui ſimilis, vel in re minima, eſſe videar, dixiſſe contentus, ut ab hoc ultimo incipiam, falſiſſimum eſſe: verentur Jeſuitæ inſignes viros vel doctrinâ, vel ſanctimoniâ; exempla plenis manibus ſpargere poſſem, ſed fruſtra Solem faculâ illuſtrarem, inficiari quidem non poſſum, quin Jeſuitæ interdum cum literatis quibuſdam hominibus apertas inimicitias & ſimultates geſſerint, putà cum Schoppio, Joſepho Scaligero, aliiſque ejuſdem furfuris hominibus; ſed hoc integertimæ & intaminatæ illorum fidei tribuas, velim, quæ ſuſpectos homines, quamvis alioquin doctos & eruditos, nunquam ferre potuit: omitto æmulos, eoſque magno numero, cum quibus religioſa potiùs patientia, quàm alio defenſionis genere Jeſuitis dimicandum fuit.

Falſum eſt etiam, quod dicis, P. Miller malo animo ad ſuſtinendas Monachorum partes ductum fuiſſe; nôrunt omnes optimum illum virum, ejuſque ſingularem prudentiam, pietatem & charitatem ſummis laudibus efferunt; ſed demus, illum in hoc deliquiſſe,